

Міністерство освіти і науки України
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Університет науки і технологій, Польща
Словацький аграрний університет м. Нітра, Словаччина
Державний аграрний університет Молдови, Молдова
Університет Алеппо, Сирія
Всеросійський науково-дослідний інститут цукрових буряків і цукру
ім. А.Л. Мазлумова, Росія
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Поліський національний університет
Миколаївський національний аграрний університет
Національний університет водного господарства та природокористування
Подільський державний аграрно-технічний університет
Вінницький державний педагогічний університет імені
Михайла Коцюбинського
Чернятинський коледж Вінницького національного аграрного університету
Департамент агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів
Вінницької обласної державної адміністрації



ПРОГРАМА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Використання інноваційних технологій в агрономії»
(Державна реєстрація МОНУ ДНУ УкрІНТЕІ посв. № 135 від 26 лютого 2020 р.)



3-4 червня 2020 року
м. Вінниця

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

3 червня 2020 року

9⁰⁰-10⁰⁰

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ (*хол корпусу № 2*)

10⁰⁰-13⁰⁰

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ (*корпус № 2, аудиторія 2220*)

13³⁰-16³⁰

РОБОТА ПО СЕКЦІЯХ (*корпус № 2*)

Секція 1. Дослідження рослинних ресурсів та біологічного різноманіття в умовах зміни клімату (*аудиторія № 2512*).

Секція 2. Агротехнології та екологічні чинники підвищення продуктивності агроценозів та збереження родючості ґрунтів (*аудиторія № 2421*).

Секція 3. Інноваційні аспекти в технологіях вирощування плодовоовочевих, декоративних рослин та лісових насаджень (*аудиторія № 2521*).

16³⁰-17⁰⁰

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ.
(*корпус № 2, аудиторія 2220*)

4 червня 2020 року

Ознайомлення з науково-технічними розробками та науковими фаховими виданнями Вінницького національного аграрного університету, матеріально-технічною базою університету та ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум».

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

ДОПОВІДЬ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

до 10 хв.

ДОПОВІДІ НА СЕКЦІЙНИХ ЗАСІДАННЯХ

до 5 хв.

ВИСТУПИ В ОБГОВОРЕННЯХ

до 3 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

10⁰⁰-13⁰⁰

(корпус №2, аудиторія 2220)

10⁰⁰-10¹⁵ ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

ДІДУР Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агрономії та лісівництва Вінницького національного аграрного університету (3 хв.)

МАЗУР Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, професор, ректор Вінницького національного аграрного університету (7 хв.)

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової та інноваційної діяльності Вінницького національного аграрного університету (5 хв.)

10¹⁵-10²⁵ **«Удосконалення елементів технології вирощування кукурудзи на зерно за використання біодобрих для поліпшення трансформації важкодоступних форм фосфору та калію»**

ДІДУР Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет

10²⁵-10³⁵ **«Проблеми та потенціал селекції кукурудзи в Україні»**

ЖЕМОЙДА Віталій Леонідович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри генетики, селекції і насінництва імені професора М.О. Зеленського
Національний університет біоресурсів і природокористування України

10³⁵-10⁴⁵ **«Комбінаційна здатність і гетерозис для врожайності та її елементів від схрещування самозаплених ліній під впливом стрес солей і низьких рівнів натрію»**

КАДДУР Ахмед Аль Шеїх – доктор сільськогосподарських наук, професор, декан технічного факультету
Університет Алеппо, Сирія

10⁴⁵-10⁵⁵ **«Дослідження редьки олійної у системі органічних агротехнологій»**

ЦИЦЮРА Ярослав Григорович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

10⁵⁵-11⁰⁵ **«Long-term trial of integrated and ecological arable system - a methodological approach»**

МАГДАЛЕНА Лако Бартосова – доктор сільськогосподарських наук, професор
Словацький аграрний університет м. Нітра, Словаччина

- 11⁰⁵-11¹⁵ **«Сучасний стан агропромислового комплексу Вінницької області та перспективи його розвитку»**
КИРИЛЮК Валентина Михайлівна – заступник директора департаменту агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів
Вінницька обласна державна адміністрація
- 11¹⁵-11²⁵ **«Аграрное производство Молдовы в условиях запрета части пестицидов»**
ПАМУЖАК Микола Григорович – доктор сільськогосподарських наук, професор
Державний аграрний університет, Молдова
- 11²⁵-11³⁵ **«Stosowanie produktów biologicznych produkcji krajowej pod czas uprawy papryki»**
ВДОВЕНКО Сергій Анатолійович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 11³⁵-11⁴⁵ **«Новітні екологічні дослідження, сучасний стан та перспективи розвитку»**
СОБЧИК Вікторія Тадеушівна – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екологічної інженерії
Університет науки і технологій, м. Краків, Польща
- 11⁴⁵-11⁵⁵ **«Вплив змін клімату на технологію вирощування зернових культур»**
ФЕДОРЧУК Михайло Іванович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва та садово-паркового господарства
Миколаївський національний аграрний університет
- 11⁵⁵-12⁰⁵ **«Вивчення вихідного матеріалу для едафічної селекції люцерни»**
МАМАЛИГА Василь Степанович – кандидат біологічних наук, професор кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 12⁰⁵-12¹⁵ **«Вплив стимуляторів росту на ростові процеси і продуктивність рослин гірчиці білої сорту «Ослава»»**
ПОЛИВАНИЙ Степан Володимирович – кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
- 12¹⁵-12²⁵ **«Продуктивність сої залежно від елементів органічної технології вирощування в умовах Полісся України»**
ДІДОРА Віктор Григорович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва
Поліський національний університет

- 12²⁵-12³⁵ **«Фотосинтетичний потенціал та продуктивність сортів гороху»**
БАХМАТ Микола Іванович – доктор сільськогосподарських наук,
професор, завідувач кафедри рослинництва і кормовиробництва
Подільський державний аграрно-технічний університет
- 12³⁵-12⁴⁵ **«Удосконалення новітніх елементів технології вирощування**
кормових культур в умовах зміни клімату»
МОЙСІЄНКО Віра Василівна – доктор сільськогосподарських
наук, професор, завідувач кафедри рослинництва
Поліський національний університет
- 12⁴⁵-12⁵⁵ **«Використання органічних решток після проходження через**
біогазову установку для удобрення польових та овочевих культур»
КРИЧКОВСЬКИЙ Вадим Юрієвич – директор
ТОВ «Органік - Д»

СЕКЦІЯ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ РОСЛИННИХ РЕСУРСІВ ТА БІОЛОГІЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2512)

Голова секції: ПНЧУК Наталія Володимирівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин факультету агрономії та лісівництва.

Відповідальний секретар: РУДСЬКА Ніна Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин факультету агрономії та лісівництва

- 13³⁰-13³⁵ **«Продуктивність люцерни посівної залежно від сортових особливостей та гідротермічних умов Лісостепу правобережного»**
ГЕТМАН Надія Яківна – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Современные проблемы биоинформации селекции сахарной свеклы на адаптивность»**
КОРНІЄНКО Анатолій Васильович – доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Російської академії сільськогосподарських наук, головний науковий співробітник, завідувач лабораторії цукрових буряків на фертильній основі
Всеросійський науково-дослідний інститут цукрових буряків і цукру ім. А.Л. Мазлумова, Росія
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Особливості збереження біорізноманіття Східного Поділля: європейські принципи і підходи»**
МУДРАК Галина Василівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Дослідження рослинних ресурсів картоплі та шкодочинних об'єктів в умовах зміни клімату»**
ПНЧУК Наталія Володимирівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет

- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Дослідження стану рослинних ресурсів Ботанічного саду «Поділля» в умовах змін клімату»**
КРАВЧУК Галина Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Ідентифікація ознак зернобобових рослин за селекційними індексами»**
МАЗУР Олена Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Фотосинтетична продуктивність одновидових та сумісних посівів цукрового сорго із соєю»**
ЛИПОВИЙ Василь Григорович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Вплив регулювання присутності бур'янів на урожайність зерна кукурудзи»**
ОКРУШКО Світлана Євгенівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Обґрунтування адаптивної сортової технології вирощування зернобобових культур в Правобережному Лісостепу України»**
ПАНЦИРЕВА Ганна Віталіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰ **«Особливості інтродукції малопоширених декоративних видів в умовах дендропарку «Ладизинський гай»»**
ПРОКОПЧУК Валентина Мар'янівна – кандидат біологічних наук, доцент, завідувач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵ **«Prospects of growing Syringa L. genus for achieving environmental balance»**
МОНАРХ Вероніка Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет

- 14²⁵-14³⁰ **«Особливості росту та розвитку видів роду Forsythia Vahl. в умовах біостаціонару ВНАУ»**
МАТУСЯК Михайло Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁰-14³⁵ **«Використання природних укорінювачів при вегетативному розмноженні самшиту»**
НЕЧИПУРЕНКО Лілія Олександрівна – викладач
Чернятинський коледж Вінницького національного аграрного університету
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Перспективи використання рослини Гісопу лікарського»**
ТКАЧОВА Євгенія Сергіївна, аспірантка
Миколаївський національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Оцінка вихідного матеріалу кукурудзи за якісними показниками зерна»**
СПРЯЖКА Роман Олегович – аспірант
Національний університет біоресурсів і природокористування України
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Дослідження стану та перспектив вирощування картоплі на Вінниччині»**
ДЯЧОК Людмила Петрівна – викладач
Чернятинський коледж Вінницького національного аграрного університету

СЕКЦІЯ 2

АГРОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОЦЕНОЗІВ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2421)

Голова секції: ПОЛЩУК Іван Семенович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур факультету агрономії та лісівництва.

Відповідальний секретар: ТКАЧУК Олександр Петрович – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища факультету агрономії та лісівництва.

- 13³⁰-13³⁵ **«Формування продуктивності фітоценозів сої та якості насіння залежно від факторів інтенсифікації»**
БАХМАТ Олег Миколайович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології, карантину і захисту рослин
Подільський державний аграрно-технічний університет
- 13³⁵-13⁴⁰ **«Забруднення ґрунту важкими металами за вирощування бобових багаторічних трав»**
ТКАЧУК Олександр Петрович – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁰-13⁴⁵ **«Особливості формування продуктивності сої сорту «Омега» Вінницька залежно від строків сівби та норм висіву насіння в умовах Лісостепу правобережного»**
ПОЛЩУК Іван Семенович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁴⁵-13⁵⁰ **«Оцінка екологічного стану ґрунтів прибережної зони та якості води річки Ікла»**
БУДНІК Зінаїда Миколаївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Національний університет водного господарства та природокористування

- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Вплив строків сівби та підживлення азотом на продуктивність сортів ячменю ярого в умовах Лісостепу правобережного»**
ПОЛЩУК Михайло Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Вивчення впливу позакоренових підживлень на вміст крохмалю у зерні кукурудзи»**
ПАЛАМАРЧУК Віталій Дмитрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁰-14⁰⁵ **«Економічна ефективність технологічних прийомів вирощування проса лозовидного»**
МАЗУР Олександр Васильович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, в. о. завідувача кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰ **«Особливості поширення важких металів в агроландшафтах»**
ХАЄЦЬКИЙ Григорій Сильвестрович – кандидат географічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵ **«Формування продуктивності фітоценозів сої та якості насіння залежно від факторів інтенсифікації»**
ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰ **«Оцінка інтенсивності забруднення ґрунтів важкими металами та заходи щодо підвищення їх якості»**
ГУЦОЛ Галина Василівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵ **«Оптимізація системи удобрення соняшнику на основі використання сучасних мікробіологічних добрив»**
ЦИГАНСЬКИЙ В'ячеслав Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет

- 14²⁵-14³⁰ **«Вплив позакореневих підживлень на зернову продуктивність ячменю ярого»**
КОЛІСНИК Олег Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁰-14³⁵ **«Вплив способів обробітку ґрунту на контроль забур'яненості кукурудзи»**
РУДСЬКА Ніна Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Вплив елементів технології вирощування на активізацію рослинно-мікробного симбіозу та процеси трансформації азоту у агроценозах люцерни посівної»**
ЦИГАНСЬКА Олена Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Вплив технологічних прийомів вирощування картоплі на поширення основних шкідників та якість продукції»**
ВЕРГЕЛЕС Павло Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Оцінка екологічного стану ґрунтів прибережної зони та води озера Басів Кут і розробка природоохоронних заходів»**
СТАТНИК Ігор Іванович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства
Національний університет водного господарства та природокористування
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Механізм відтворення і збереження ґрунтів у системі органічного землеробства»**
АЛЕКСЄЄВ Олексій Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Шляхи підвищення урожайності насіння нуту в умовах Вінницької області»**
ШКАТУЛА Юрій Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Забруднення едафотопів та сільськогосподарських культур залишками пестицидів в умовах Лісостепу правобережного»**
ЯКОВЕЦЬ Людмила Анатоліївна – кандидат сільськогосподарських наук, асистент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Вплив позакореневих підживлень на якість продукції картоплі»**
КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Дослідження використання стрес-протекторних властивостей гумінових речовин у сільському господарстві»**
ГУМЕНЮК Лілія Дмитрівна – кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Оцінка інтенсивності забруднення важкими металами рослинного біорізноманіття суходільних низинних лук»**
ТІТАРЕНКО Ольга Михайлівна – старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Comparative evaluation of quality properties of winter rapeseed depending on the level of fertilizers and sowing date»**
МАЦЕРА Ольга Олегівна – асистент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁵-15³⁰ **«Дослідження інтенсивності накопичення у листовій масі та насінні розторопші плямистої міді в умовах польових сівозмін»**
РАЗАНОВА Алла Михайлівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет
- 15³⁰-15³⁵ **«Індивідуальна продуктивність ячменю ярого сорту «Сварог» залежно від позакореневих підживлень»**
ТИНЬКО Валентина Василівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 3

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ В ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДООВОЧЕВИХ, ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН ТА ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2521)

Голова секції: ПРОКОПЧУК Валентина Мар'янівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства факультету агрономії лісівництва.

Відповідальний секретар: ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства факультету агрономії лісівництва

13³⁰-13³⁵ **«Мульчування ґрунту як агрозахід при вирощуванні кабачка в умовах Лісостепу правобережного»**

ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства

Вінницький національний аграрний університет

13³⁵-13⁴⁰ **«Сортові особливості фізалісу мексиканського в умовах відкритого ґрунту»**

ПОЛУТІН Олексій Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, асистент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет

13⁴⁰-13⁴⁵ **«Дослідження впливу сірки на вирощування суніці садової в умовах Лісостепу»**

ПРИСЯЖНЮК Олена Володимирівна – викладач
Чернятинський коледж Вінницького національного аграрного університету

13⁴⁵-13⁵⁰ **«Особливості ростових процесів та продуктивність рослин редису за використання ретардантів»**

ВЕРГЕЛІС Вікторія Ігорівна – асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет

- 13⁵⁰-13⁵⁵ **«Дослідження впливу стимулюючих препаратів на морфогенез редису»**
ВАТАМАНЮК Ольга Володимирівна – асистент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 13⁵⁵-14⁰⁰ **«Вплив препаратів бактеріального походження на урожайність та якість коренеплодів моркви столової»**
ВДОВИЧЕНКО Ірина Петрівна – аспірантка
Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ІНТРОДУКЦІЇ МАЛОПОШИРЕНИХ ДЕКОРАТИВНИХ ВИДІВ В УМОВАХ ДЕНДРОПАРКУ «ЛАДИЖИНСЬКИЙ ГАЙ»

Прокопчук В.М., к.б.н. , доцент кафедри лісового,
садово-паркового господарства,
садівництва та виноградарства
факультету агрономії та лісівництва ВНАУ

Ладижинський гай – дендрологічний парк місцевого значення в Україні. Розташований на території міста Ладижин Тростянецького району Вінницької області. Загальна площа дендропарку 10 га. Оголошений відповідно до рішення 11 сесії 6 скликання Вінницької обласної ради від 27.06.2012 р. Перебуває у віданні Ладижинської міської ради.

Дендропарк створено з метою збереження і вивчення у спеціально створених умовах різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій для ефективного наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання.

Ефективність, довговічність і технологічність деревно-чагарникових насаджень в населених пунктах в першу чергу визначається їх асортиментом. Тому розроблений на науковій основі асортимент деревно-чагарникових рослин не тільки дозволяє ефективно вирішувати екологічні та архітектурно-планувальні проблеми населених пунктів, а й істотно знижує матеріальні витрати в сфері зеленого будівництва. У зв'язку з цим найважливішим завданням вітчизняної дендрології і в першу чергу суміжної її дисципліни – інтродукції рослин, є формування асортименту деревно-чагарникових порід рослин для цілей зеленого будівництва.

Мета роботи: дослідити особливості інтродукції малопоширених декоративних рослин дендрологічного парку місцевого значення «Ладижинський гай», за результатами яких провести інвентаризацію аборигенної та інтродукованої деревної і чагарникової рослинності ділянок дендропарку та розробити проектне рішення щодо збільшення видової та форми наповненості дендрарію парку.

Аналіз літератури та передового виробничого досвіду свідчить, що екзотичні та малопоширені декоративні види рослин значно поповнюють генофонд та біологічне різноманіття і покращують декоративний ефект в ботанічних садах та дендропарках України. Колекції рослин у дендропарках є надзвичайно важливим джерелом збагачення асортименту рідкісних декоративних рослин і осередками збереження унікальних видів в умовах *ex situ*. Як основний критерій оцінки успішності інтродукції деревинно-кущових рослин М. Гапоненко вважає здатність малопоширених видів рослин утворювати інтродукційну популяцію, яка б займала певну територію і здатна до більш-менш сталого самовідтворення.

Актуальні проблеми інтродукції рідкісних видів ботанічних садів та дендропарків висвітлено у багатьох публікаціях. На основі їх досліджень розроблено цілу низку практичних рекомендацій щодо технології закладки та догляду насаджень різного цільового призначення та складено програму інтродукції рослин в Україні.

Саме визначення перспективності інтродукції малопоширених видів дендропарку «Ладжинський гай» ми поставили основним завданням у наших дослідженнях. Дендропарк Відноситься до категорії дендропарків України Природно-заповідного фонду Тростянецького району Вінницької області. Природоохоронний об'єкт засновано у 2012 році і перебуває у віданні Ладжинської міської ради. Дане трактування висвітлено в реєстрі територій та об'єктів природно-заповідного фонду Вінницької області

Матеріали і методи досліджень. При опрацюванні ботаніко-географічного районування України дотримувались районування М. А. Кохна, згідно з яким встановлено, що досліджуваний регіон розміщений на території Лісостепової області Подільського Побужжя.

Таксономічний склад вивчали шляхом маршрутного обстеження насаджень. Класифікацію життєвих форм здійснювали згідно з системою К. Раункієра.

Для оцінки життєздатності та перспективності інтродукції деревних рослин в умовах регіону дослідження, яку проведено згідно з методом інтегральної числової оцінки життєздатності та перспективності дерев та кущів на основі візуальних спостережень П. І. Лапіна та С. В. Сідневої [2], використовували сім основних показників: збереження форми росту рослини, здерев'яніння пагонів, пагоноутворювальна здатність, генеративний розвиток особин, зимостійкість, приріст у висоту та вірогідні способи розмноження в культурі.

Загальну оцінку інтродукції виводили підсумуванням балів. В залежності від загальної оцінки визначали перспективність інтродукції за спеціальною шкалою (табл. 1).

Результати та їх обговорення. Насадження дендрологічного парку місцевого значення «Ладжинський гай», які знаходяться в природно-заповідному фонді представлені переважно деревно-чагарниковими породами, які в умовах Вінниччини є породами інтродуцентами. Такі насадження потребують проведення в них господарських заходів для підтримання їх належного стану та біологічної стійкості.

При обстеженні паркових насаджень виявлено, що окремі дерева та алейні посадки висаджені із порушенням агротехніки висаджування. Також при створенні окремих ділянок парку було невдало проведено поєднання деревних порід без врахування їх інтенсивності росту і розвитку, що в майбутньому призведе до надмірної міжвидової конкуренції і загибелі менш стійких видів і форм.

Тому, при створенні садово-паркових об'єктів досліджуваної території виникла потреба в покращенні технології культивування інтродукованих видів, форм та культиварів за рахунок їх науково обґрунтованого підбору та догляду для конкретних визначених ґрунтово-

кліматичних умовах, необхідність у визначенні оптимальних умов їх використання з урахуванням економічної ефективності.

Асортимент рослин є регіонально обумовленим, що становить його набір видів і визначається конкретними природно-кліматичними, соціально-економічними та історичними умовами. Разом з тим, незалежно від регіональної специфіки, асортимент повинен відповідати ряду загальних вимог, які були надані керівництву дендропарку.

Враховуючи дані вимоги, першим етапом наших досліджень було встановлення сучасного асортименту та видового складу наявних декоративних рослин дендропарку

На основі огляду звітної документації, яка була надана адміністрацією КП «Дендрологічний парк «Ладижинський гай» та проведених візуальних обстежень було проведено інвентаризацію наявного асортименту аборигенної та інтродукованої деревної та чагарникової рослинності по кожній ділянці дендропарку.

На основі даних інвентаризації наявної аборигенної та інтродукованої деревної та чагарникової рослинності ділянок дендропарку було розроблено дендроплан для дендрологічного парку місцевого значення «Ладижинський гай» (рис. 1.).

За результатами інвентаризації встановлено, що на території дендропарку нараховується близько 200 деревинно-чагарникових та близько 50 видів трав'янистих декоративних видів рослин, з них більше 25 видів є малопоширеними інтродукованими видами (табл.1).

Відповідно аналізу досліджень (рис.1), інтродукованими малопоширеними видами ділянки № 1 є *Rhus typhina* [L.](#), *Catalpa bignonioides* Walt., *Hibiscus syriacus* [L.](#), *Acer rubrum* «October Glory», *Acer rubrum* «Redpointe», *Liquidambar styraciflua* L., *Malus sieboldii*, *Davidia involucrata* [Baill.](#), *Coffea liberica* (W. Bull ex Hiern.), *Betula nigra* L.; ділянки № 2 – *Ginkgo biloba* L., *Diospyros virginiana* L.; ділянки № 3 – *Malus domestica* «Rajka» L., *Davidia involucrata* [Baill.](#), *Nyssa sylvatica* [Marsh.](#), *Cercis siliquastrum* [L.](#), *Koelreuteria bipinnata* [Franch.](#), *Magnolia* «George Henry Kern»; ділянки № 4 – *Liriodendron tulipifera* L., *Prunus avium* [L.](#), *Prunus serrulata* [Lindl.](#); ділянки № 5 – *Paulownia tomentosa* (Thunb.) [Steud.](#); ділянки № 7 – *Magnolia kobus* [DC.](#), *Magnolia soulangeana* [Soul.](#); ділянки № 9 – *Prunus maackii* [Rupr.](#); ділянки № 11 – *Zelkova serrata* [Spach.](#); ділянки № 14 – *Liquidambar styraciflua* [L.](#) «Stured», *Liquidambar styraciflua* [L.](#) «Thea»; ділянки № 15 – *Laburnum anagyroides* [Medik.](#); ділянки № 16 – *Taxodium distichum* [L.](#); ділянки № 17 – *Gymnocladus dioicus* (L.) [K.Koch.](#); ділянки № 20 – *Gymnocladus dioicus* (L.) [K.Koch.](#), *Coffea liberica* (W. Bull ex Hiern).

В залежності від життєвої форми вимоги до екологіобіологічних властивостей і господарських якостей рослин значно різняться. Для дерев обов'язковою умовою включення в асортимент є висока стійкість до дії кліматичних і специфічних факторів середовища, а також висока декоративна довговічність. При цьому декоративні якості відходять на другий план. Особливо затребувані в регіональній практиці зеленого будівництва дерева лісового типу і першої величини, що становлять основу першого ярусу парків, садів і скверів. Чагарники більш різноманітні за своїми еколого-біологічними властивостями, ніж дерева, при інтродукції проявляють високий адаптаційний потенціал і регенераційні здатності. Взагалі в ряду життєвих форм акліматизаційний потенціал зростає від дерев лісового типу до геоксильних чагарників.

При вивченні природних процесів, забезпечення постійного спостереження за їх змінами різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій, створених в умовах дендрологічного парку місцевого значення «Ладижинський гай» ми встановили оцінку життєздатності деревинно-чагарникових рослин і перспективність їх інтродукції за даними візуальних спостережень (табл. 2).

На основі Санітарних правил в лісах Ураїни нами встановлено, що погіршення стану дерев та їх декоративності, є результатом впливу абіотичних, біотичних та антропогенних факторів. Відмирання окремих дерев в межах дендрологічного парку відбулося у результаті загального ослаблення дерев під дією кліматичних чинників. Серед первинних причин деградації та всихання дерев велике значення має глобальне потепління клімату, що призводить до зміни лісівничо-екологічних умов і, відповідно, до змін у складі та розвитку рослинного покриву.

Отже, згідно методики П. І. Лапіна, С. В. Сідневої із всіх видів дендрологічного парку цілком перспективними є 10 видів рослин (*Catalpa speciosa* Warder., *Nyssa sylvatica* [Marsh](#), *Gymnocladus dioicus* (L.) [K.Koch](#), *Liriodendron tulipifera* L., *Magnolia kobus* DC., *Liquidambar styraciflua* L., *Malus sieboldii*, *Pseudotsuga menziesii* ([Mirb.](#)) [Franco](#), *Ginkgo biloba* L. *Betula nigra* L.); перспективними – 10 видів (*Zelkova serrata* ([Thunb.](#)) [Makino](#), *Stephanandra incisa* (Thunb.) [Zabel](#), *Koelreuteria bipinnata* [Franch.](#), *Magnolia soulangeana* [Soul](#), *Rhus typhina* L., *Catalpa bignonioides*, *Chamaecyparis pisifera* ([Siebold & Zucc.](#)) [Endl.](#), *Malus «Evereste»*, *Malus domestica* «*Rajka*», *Diospyros virginiana* L.), менш перспективними – 5 видів *Paulownia tomentosa* ([Thunb.](#)) [Steud.](#), *Cercis siliquastrum* L., *Magnolia «George Henry Kern»*, *Coffea liberica* (W. Bull ex Hiern), *Magnolia acuminata* L.). Низький адаптивний показник останніх 5 видів пов'язаний із невідповідністю температурного режиму в умовах дослідження. В процесі інвентаризації в павловнії повстистої, церциса європейського, магнолії гостролистої, кавового дерева виявлено сліди морозобоїн та обмерзання однорічних пагонів. Також у таких

видів як павловнія повстиста та магнолія гостролиста були виявлені хвороби та шкідники, які негативно вплинули на ріст і розвиток рослин і на їх декоративність вцілому.

Пов'язані з потеплінням зміни температурного режиму, вологості атмосфери, гідрологічного режиму, різкі контрастні зміни вологості поверхневих шарів ґрунту особливо небезпечні для деревних порід з її поверхневою кореневою системою, доволі вибагливих до вологості ґрунту.

До вторинних чинників, які активізують процеси всихання уже ослаблених дерев, можна віднести інтенсивний розвиток фітохвороб і поширення комах-фітофагів, а також запізніле або недостатнє проведення господарських заходів. Також вплив чинників, які мають локальне значення, вітровали, сніголами та інші стихійні явища.

Огляд звітної документації та візуальний огляд ділянки № 21 показав, що вона має досить бідний видовий та формовий асортимент і займає чи не найбільшу площу. І на момент обстеження ділянка дендропарку площею понад 1 га була майже не озеленена.

Тому, дійшовши спільної згоди з адміністрацією дендропарку було прийнято рішення щодо розробки проектного рішення із збільшення видової та формової наповненості дендрарію обстеженої ділянки. Оцінивши ситуацію, яка склалася над досліджуваною ділянкою нами було прийнято комплекс рішень в межах ділянки:

1. Рекомендувати створення мережі доріжок;
2. Встановлення лав, ліхтарів та урн;
3. Створення газонного покриття;
4. Створення монокультурного саду «розарію»;
5. Формування живоплоту;
6. Доповнення асортименту декоративних рослин дендрарію ділянки № 21.

Розроблене проектне рішення та поданий перспективний асортимент для ділянки № 21 (рис. 2) носить рекомендований характер і не передбачає обов'язкового виконання адміністрацією дендропарку. Адміністрація може взяти його за основу і на власний розсуд при бажаному обговоренні із фахівцями кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства ВНАУ може використовувати запропоновані деревні та чагарникові види і форми для озеленення ділянки дендропарку «Ладжінський гай»

На основі звітної документації та візуальних спостережень та аналізу фахових літературних джерел щодо агротехніки створення та догляду за інтродуцентами дендрологічного парку «Ладжінський гай» було надано комплекс рекомендацій.

На основі власних обстежень та наданої документації адміністрації дендропарку і відповідних фахових літературних джерел було надано комплекс рекомендацій щодо боротьби із шкідниками та хворобами деревних

та кущових насаджень, що детально висвітлено у рекомендаціях загального звіту досліджень.

Висновки:

1. З метою забезпечення ефективного функціонування дендрологічного парку як структурного компонента екомережі, здійснено флористичний аналіз малопоширених декоративних видів дендропарку «Ладизинський гай», згідно якого визначений таксономічний склад та опис досліджуваних видів дендропарку.

2. За результатами інтегральної числової оцінки життєздатності дерев та кущів на основі візуальних спостережень проведена оцінка перспективності інтродукції деревних рослин в умовах регіону дослідження.

3. Систематизовано видовий склад інтродукованих декоративних рослин дендропарку, який на сьогодні складає більше 25 видів, розміщених відповідно до сформованого дендроплану.

4. Досліджено особливості інтродукції малопоширених декоративних рослин, за результатами яких проведена інвентаризація аборигенної та інтродукованої деревної і чагарникової рослинності ділянок дендропарку.

5. На основі даних досліджень був розроблений дендроплан для дендрологічного парку місцевого значення «Ладизинський гай»

Пропозиції:

- ▶ 1. Зберігати чітко визначені та виведені в природу межі дендрологічного парку;
- ▶ 2. Зберігати та поліпшувати фітоценотичну та соціологічну структуру насаджень дендропарку;
- ▶ 3. Регулювати кількість рекреантів та запобігати розвитку процесу рекреаційної дигресії в межах ділянок дендропарку;
- ▶ 4. Зберігати та поповнювати асортимент інтродукованих малопоширених деревинно-чагарникових рослин дендропарку;
- ▶ 5. Проводити еколого-просвітницьку діяльність серед відвідувачів парку та місцевого населення з метою формування відповідального ставлення до біорізноманіття дендропарку.

1. Представлена тема та результати досліджень відповідають господарній тематиці науково-дослідної роботи нашої кафедри. На сьогодні найважливішим завданням вітчизняної дендрології, а саме інтродукції рослин, є формування асортименту деревинно-чагарникових рослин для цілей зеленого будівництва.

2. Тому метою нашої роботи *дослідити особливості інтродукції малопоширених декоративних рослин дендрологічного парку місцевого значення «Ладизинський гай», за результатами яких провести інвентаризацію аборигенної та інтродукованої деревної і чагарникової рослинності ділянок дендропарку та розробити проектне рішення щодо збільшення видової та формої наповненості дендрарію парку.*

3. Ладизинський гай – дендрологічний парк місцевого значення в Україні. Розташований на території міста Ладизин Тростянецького району Вінницької області і відноситься до категорії дендропарків природно-заповідного фонду України. Загальна площа дендропарку 10 га.
Дендропарк створено з метою збереження і вивчення у спеціально створених умовах різноманітних видів дерев і чагарників та їх композицій для наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання.

4. Аналіз літератури та передовий досвід свідчить, що екзотичні та малопоширені декоративні види значно поповнюють генофонд та біологічне різноманіття і покращують декоративний ефект в ботанічних садах та дендропарках України. Саме визначення перспективності інтродукції таких видів в дендропарку «Ладизинський гай» ми поставили основним завданням у наших дослідженнях.

5. Згідно ботаніко-географічного районування України встановлено, що досліджуваний регіон розміщений на території Лісостепової зони Подільського Побужжя.
Вивчення таксономічного складу та класифікацію життєвих форм здійснювали згідно з системою К. Раункієра
Оцінку життєздатності та перспективності інтродукції деревних рослин в умовах регіону проведено згідно з методом інтегральної числової оцінки життєздатності та перспективності дерев та кущів (П. І. Лапіна, С. В. Сіднева).

За результатами інвентаризації встановлено, що на території дендропарку нараховується близько 200 деревинно-чагарникових та близько 50 видів трав'янистих декоративних видів рослин, з них більше 25 видів є малопоширеними інтродукованими видами та в кількості – 187 шт. (табл.1).

6. Табл 1.

7. На основі даних інвентаризації наявної аборигенної та інтродукованої деревної та чагарникової рослинності ділянок був розроблений дендроплан парку.

8. Відповідно аналізу виділено 20 ділянок, з яких 13 - мають наявні інтродуценти, найбільша кількість яких належить виду катальпи бігонієвидної (в кількості- 38 шт.) та сумах віргінській (24 шт.). По одному екземпляру наявні магнолія грін та кобус, яблуня Зібольда та хурма віргінська.

9. Встановлено, що комплекс екзогенних абіотичних та біотичних факторів перешкоджає можливості розмноження деревних екзотів. За даними візуальних спостережень ми встановили оцінку життєздатності даних рослин та перспективність їх інтродукції (табл..2) враховуючи такі показники як пагоноутворюча здатність, генеративний розвиток, зимостійкість, приріст і способи розмноження в культурі.

10. За результатами досліджень із всіх інтродукованих видів дендрологічного парку перспективними є: **катальпа чудова, тупело чорне, бундук канадський, ліріодендрон, магнолія кобус, ліквідамбр смолоносний, яблуня Зібольда, псевдо тсуга Мензіса, гінго дволопатево.** Низький адаптивний показник останніх 5 видів пов'язаний із невідповідністю температурного режиму в умовах дослідження. В процесі інвентаризації в павловнії повстистої, церциса європейського, магнолії гостролистої, кавового дерева виявлено сліди морозобоїн та обмерзання однорічних пагонів

11. За спільним рішенням з адміністрацією дендропарку нами був розроблений дендроплан ділянки №21 з метою збільшення видової наповненості дендрарію.

12. Загальний висновок:

Збереження та поліпшення стану та естетично-декоративних якостей насаджень дендропарку «Ладжинський гай» є важливим аспектом екологічної безпеки регіону та формування сприятливих умов проживання населення

13. Пропозиції